

Läget i länet

2023-05-25

Magnus Forslund

Regionala utvecklingsförvaltningen

Innehåll:

- Konjunkturläget
- Framskrivningar över befolkning och sysselsättning inom ÖMS
- Befolkningsförändringar under årets tre första månader

Konjunkturläget

- Fortsatt tufft konjunkturläge
- Vissa tecken på vändning i hushållens syn på läget.
- Tillverkningsindustrin starkare än normalt (nationellt och inom Östra Mellansverige)
- Fortsatt god sysselsättning och färre arbetslösa

Fortfarande mycket svagt konjunkturläge

Konjunkturbarometern (riket)

April 2023

Indikatorer	Aktuell månad	Differens föregående månad	Läget
Barometerindikatorn	87,3	-1,1	--
Tillverkningsindustri	101,6	-1,7	+
Bygg & anläggning	99,2	3,3	=
Detaljhandel	79,0	-2,5	--
Tjänstesektorn	90,3	-1,6	-
Konfidensindikator hushåll	65,1	1,3	--
Mikroindex hushåll	57,6	2,3	--
Makroindex hushåll	83,2	1,3	--

Barometerindikatorn mäter det aktuella stämningsläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget uttrycks på detta sätt i tabellen:

++ mycket starkare än normalt

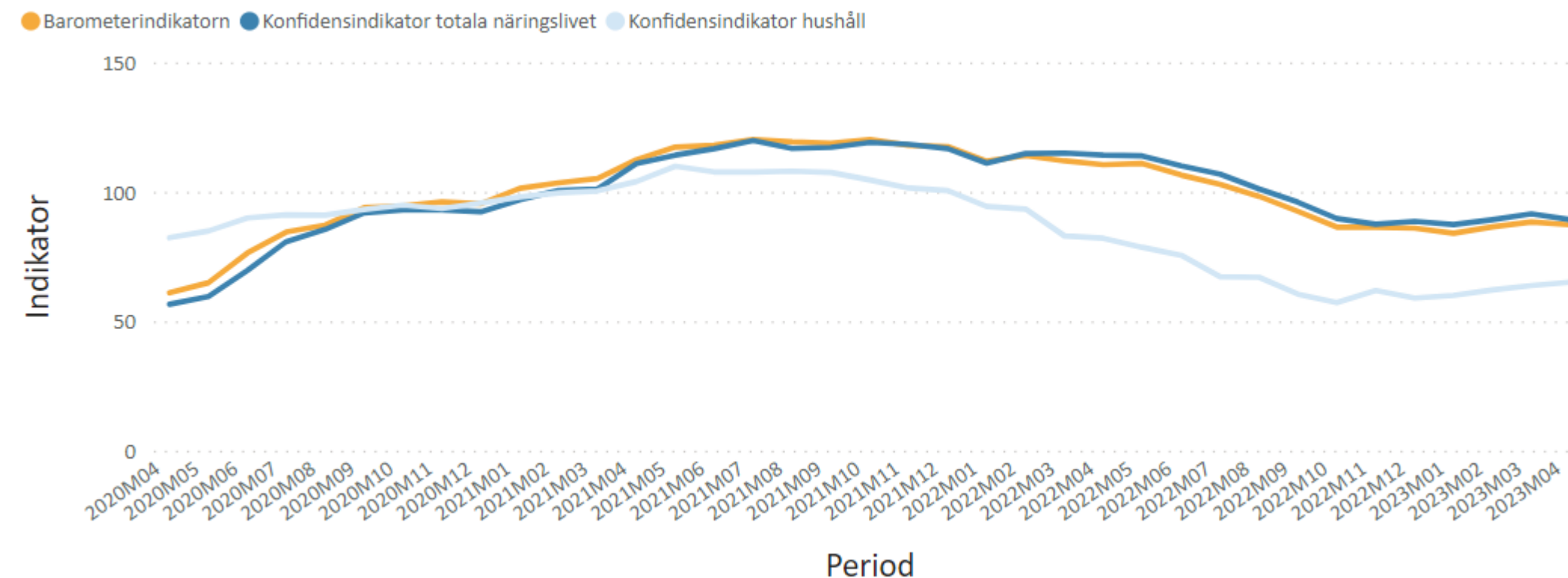
+ starkare än normalt

= ungefär som normalt

- svagare än normalt

-- mycket svagare än normalt

Barometerindikatorn (riket) de senaste 36 månaderna

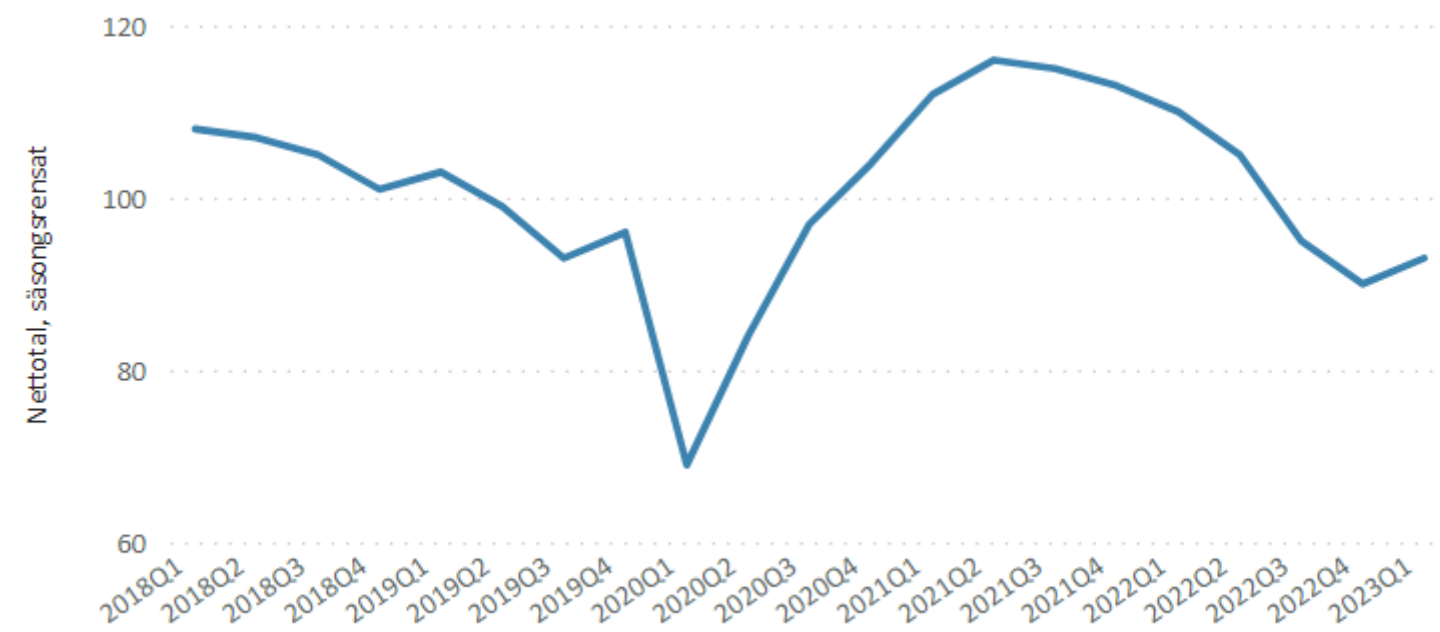

Källa: Konjunkturinstitutet

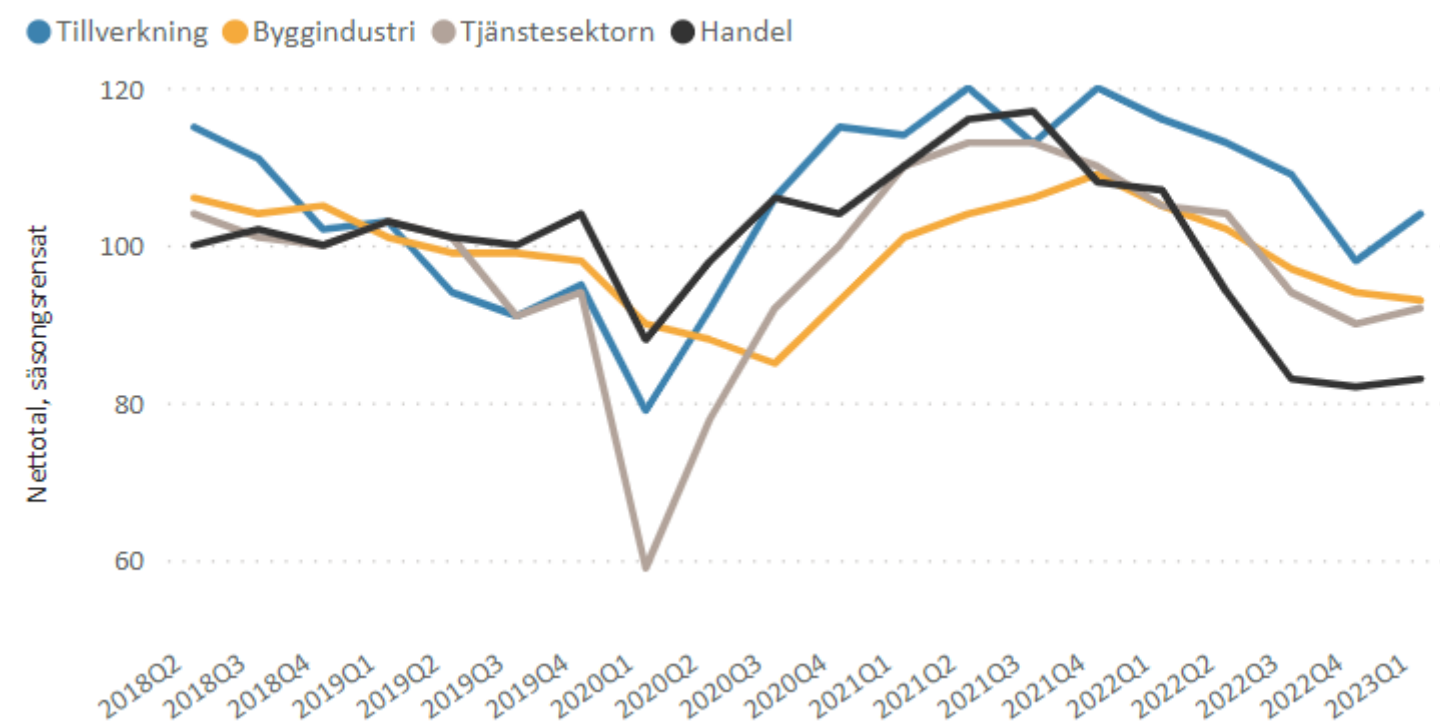
- Tillverkningsindustrin och bygg- och anläggning håller fortfarande emot. Tjänstesektorn och handel har svagt eller mycket svagt konjunkturläge (koppling till hushållen)
- Hushållens framtidssyn fortfarande mörk - har dock vänt uppåt något sedan årsskiftet

Konjunkturutvecklingen inom Östra Mellansverige

Konfidensindikator för totala näringslivet, Östra Mellansverige

Konfidensindikator för olika sektorer, Östra Mellansverige

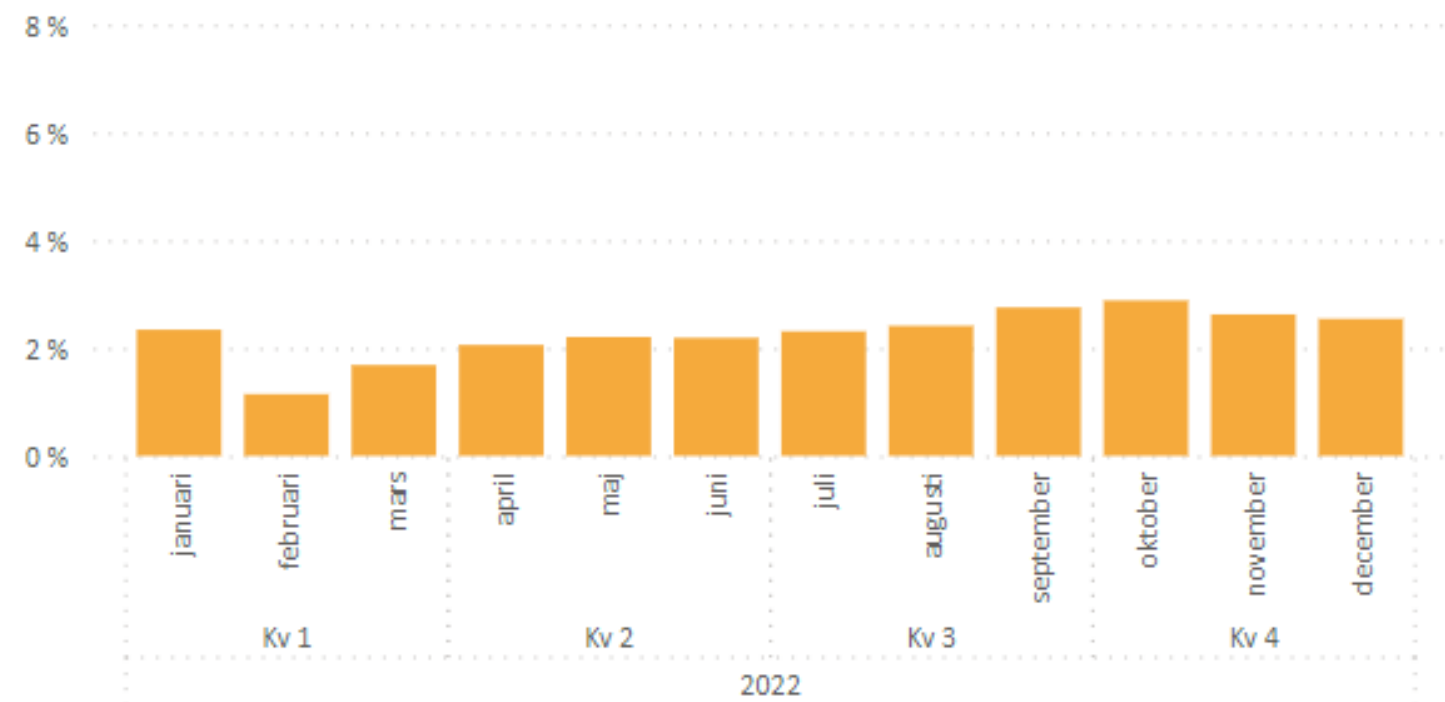

- Utvecklingen inom ÖMS är likartad den för hela landet. Första kvartalet 2023 innebar en uppgång för den samlade konfidensindikatorn.
- Tydligast uppgång syns för tillverkningsindustrin och tjänstesektorn. Handel verkar ha planat ut de senaste två kvartalen, medan byggindustri fortsatt har haft en negativ utveckling.
- I nästa bild beskrivs utvecklingen av antal sysselsatta för de olika sektorerna i Västmanland.

Sysselsättningsutveckling under 2022 (utvalda branscher)

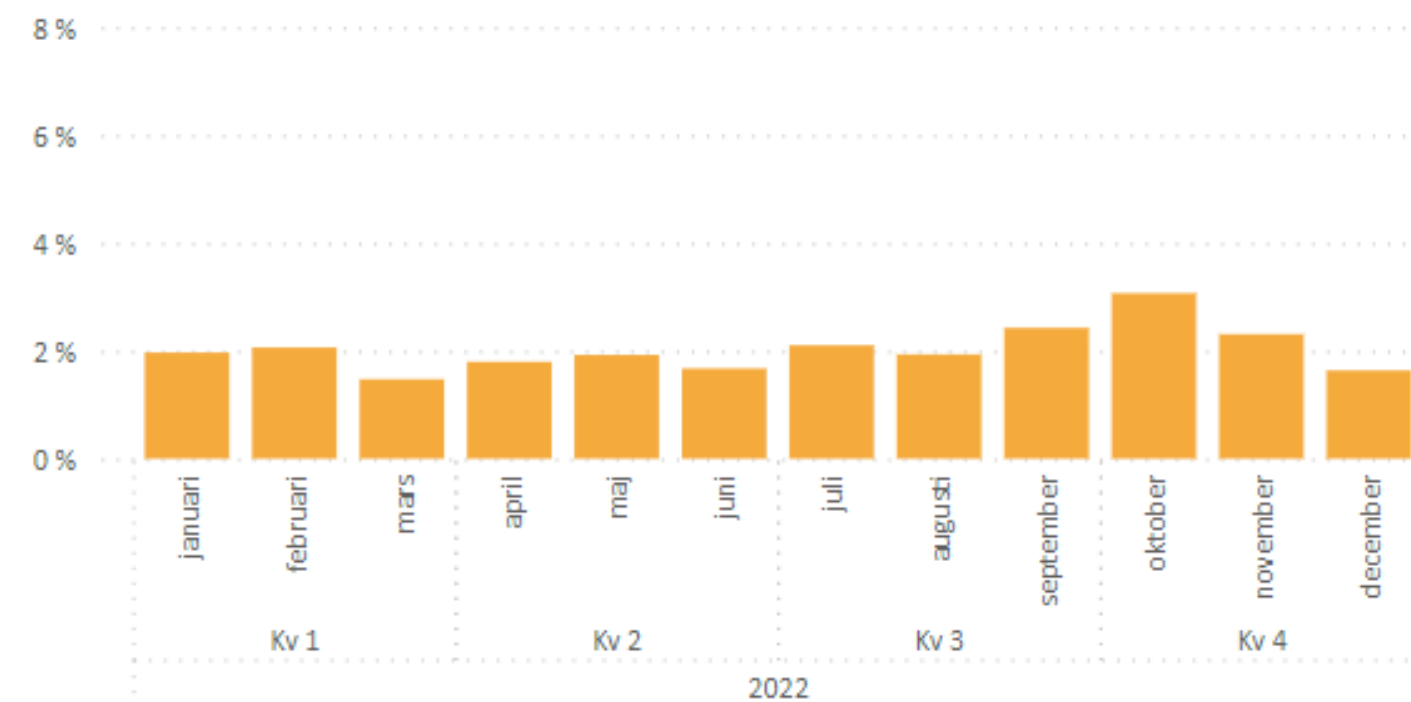
Tillverkning (21 200 personer december 2022)

Förändring respektive månad jämfört med föregående år

Handel (13 400 personer december 2022)

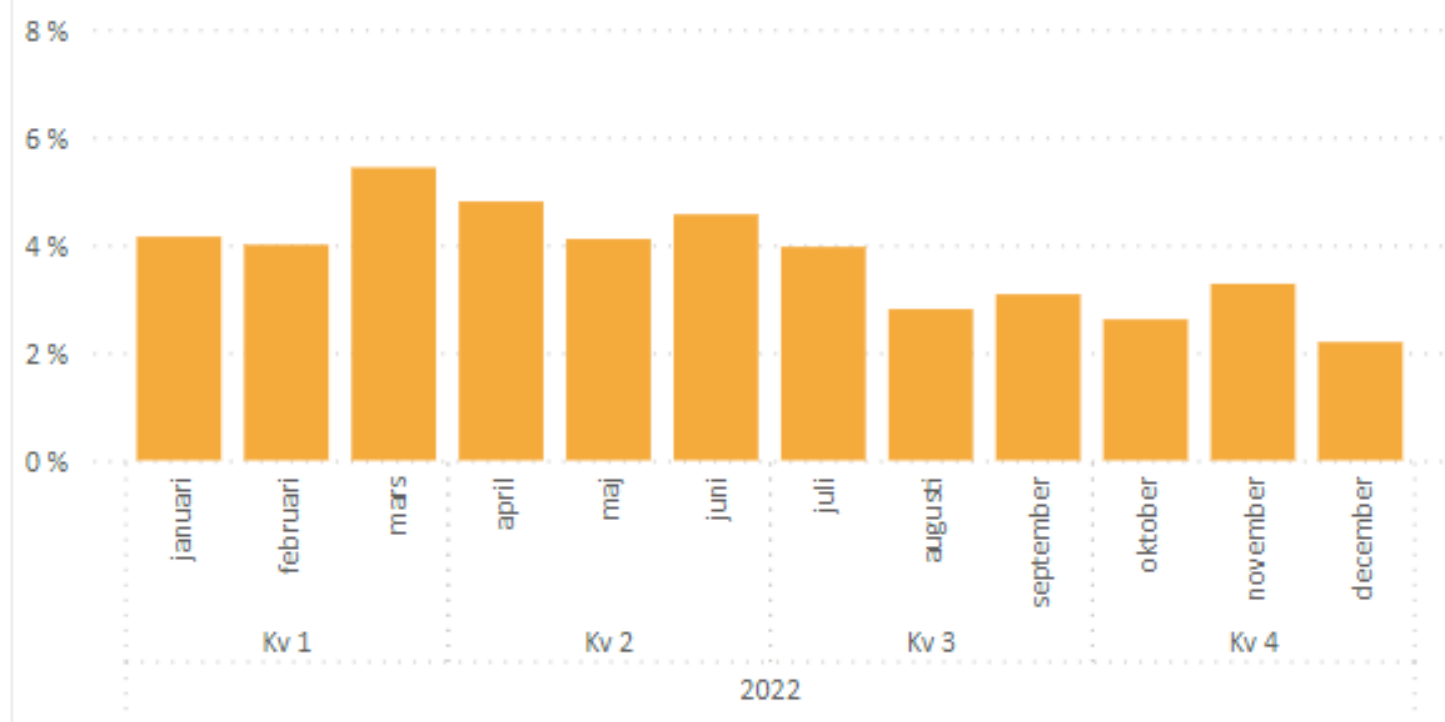
Förändring respektive månad jämfört med föregående år

- Antal sysselsatta har ökat inom alla sektorer. I december 2022 hade alla en förändring på 2-3 procent jämfört med samma period året innan.

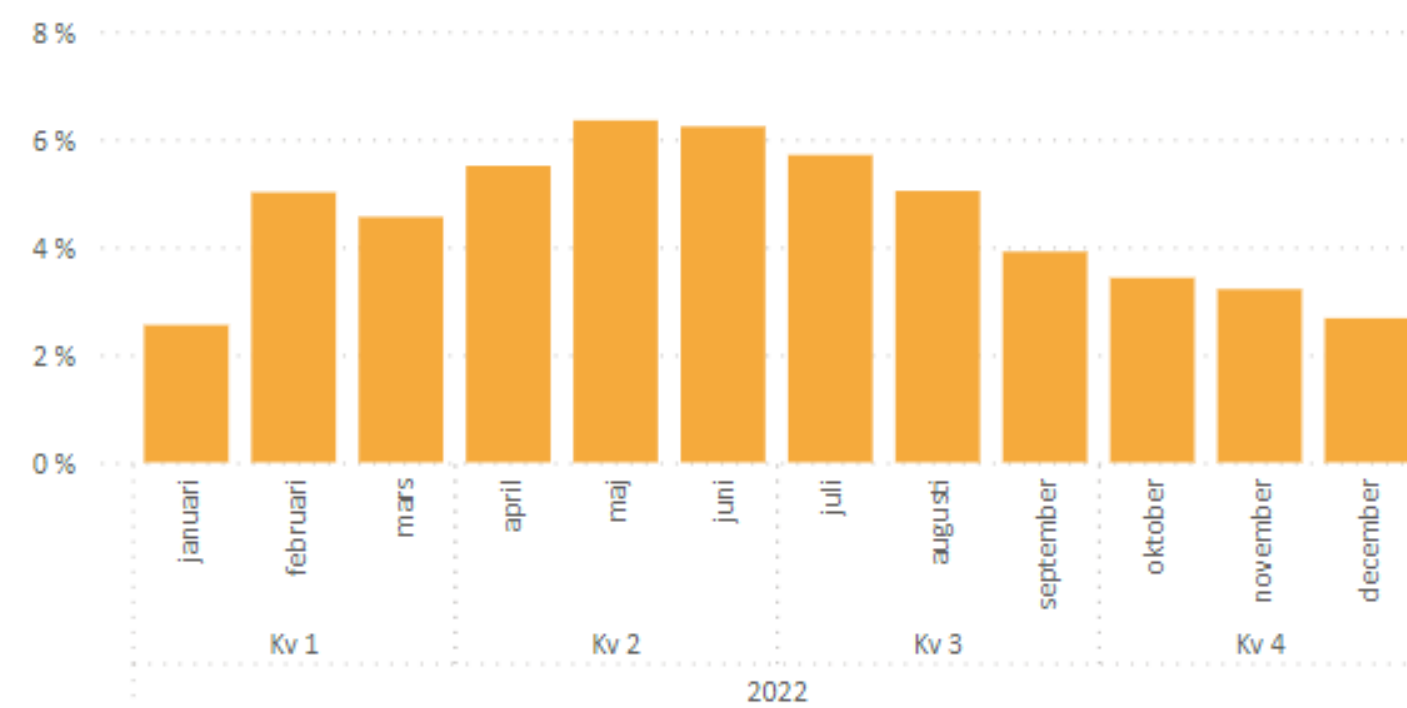
Byggindustri (9 200 personer december 2022)

Förändring respektive månad jämfört med föregående år

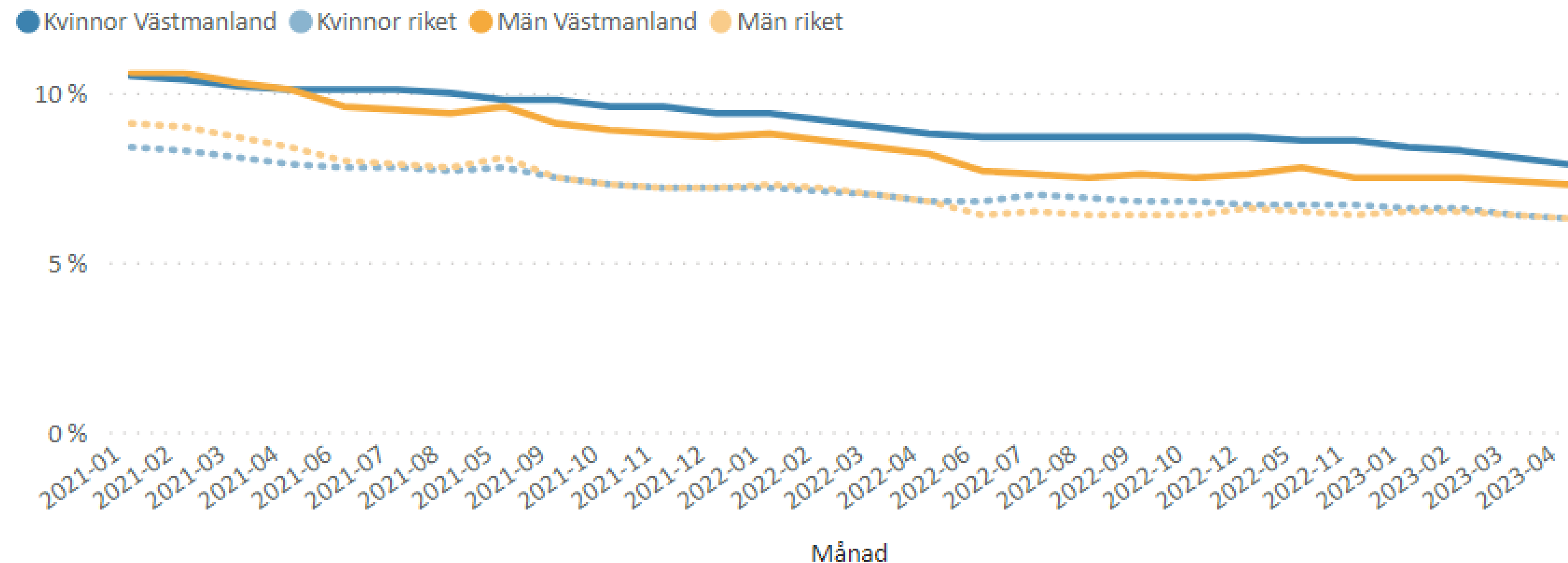
Tjänster (29 600 personer december 2022)

Förändring respektive månad jämfört med föregående år

Arbetslöshet

Andel inskrivna arbetslösa 16-65 år efter kön per månad, Västmanland och riket

- Totalt var ca 10 300 personer inskrivna som arbetslösa i april 2023 (ca 1 000 färre än föregående år).
Kvinnor: 5 156
Män: 5 142
- Män 7,3%
(2,7% öppet arbetslösa)
Kvinnor 7,9%
(2,5% öppet arbetslösa)

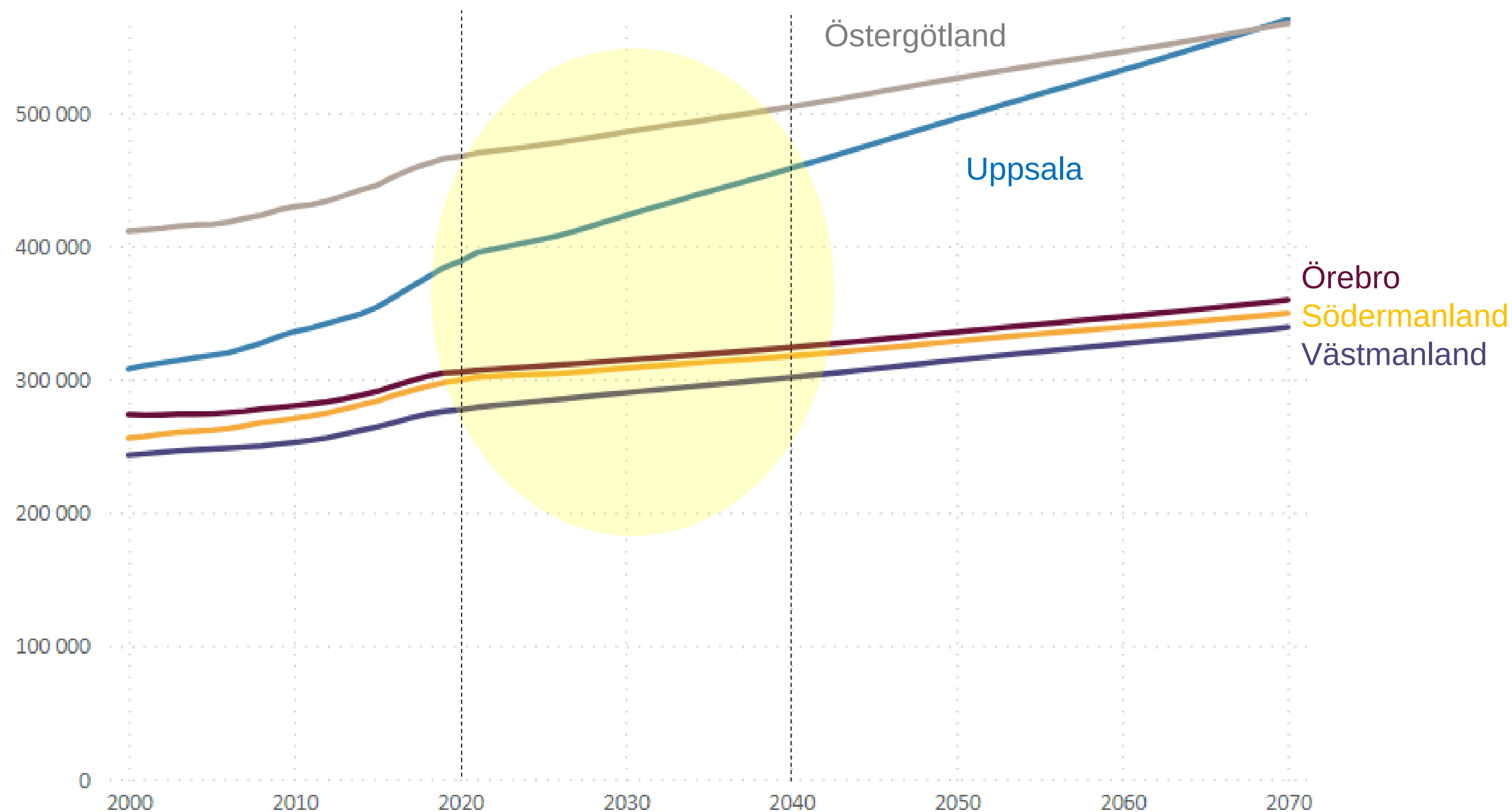
Nya framskrivningar över befolkning och sysselsättning

Framskrivningar är långsiktiga bedömningar om utvecklingen i regionerna. De används bland annat för regional utvecklingsplanering, planering av transportinfrastruktur, trafikanalyser och för att se kommande bostadsbehov.

Framskrivningarna i den nu aktuella rapporten har som syfte att fungera som gemensamma underlag till planeringsprocesserna på läns- och kommunnivå. De regioner som här ingår i östra Mellansverige är Stockholm, Gävleborg, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland.

De tidigare framskrivningarna för östra Mellansverige togs fram 2016/2017. Sedan dess har förutsättningarna ändrats. För att framskrivningarna ska kunna vara ett aktuellt planeringsunderlag behövde de därför uppdateras.

Folkmängd 2000-2020 och framskrivning 2021-2070

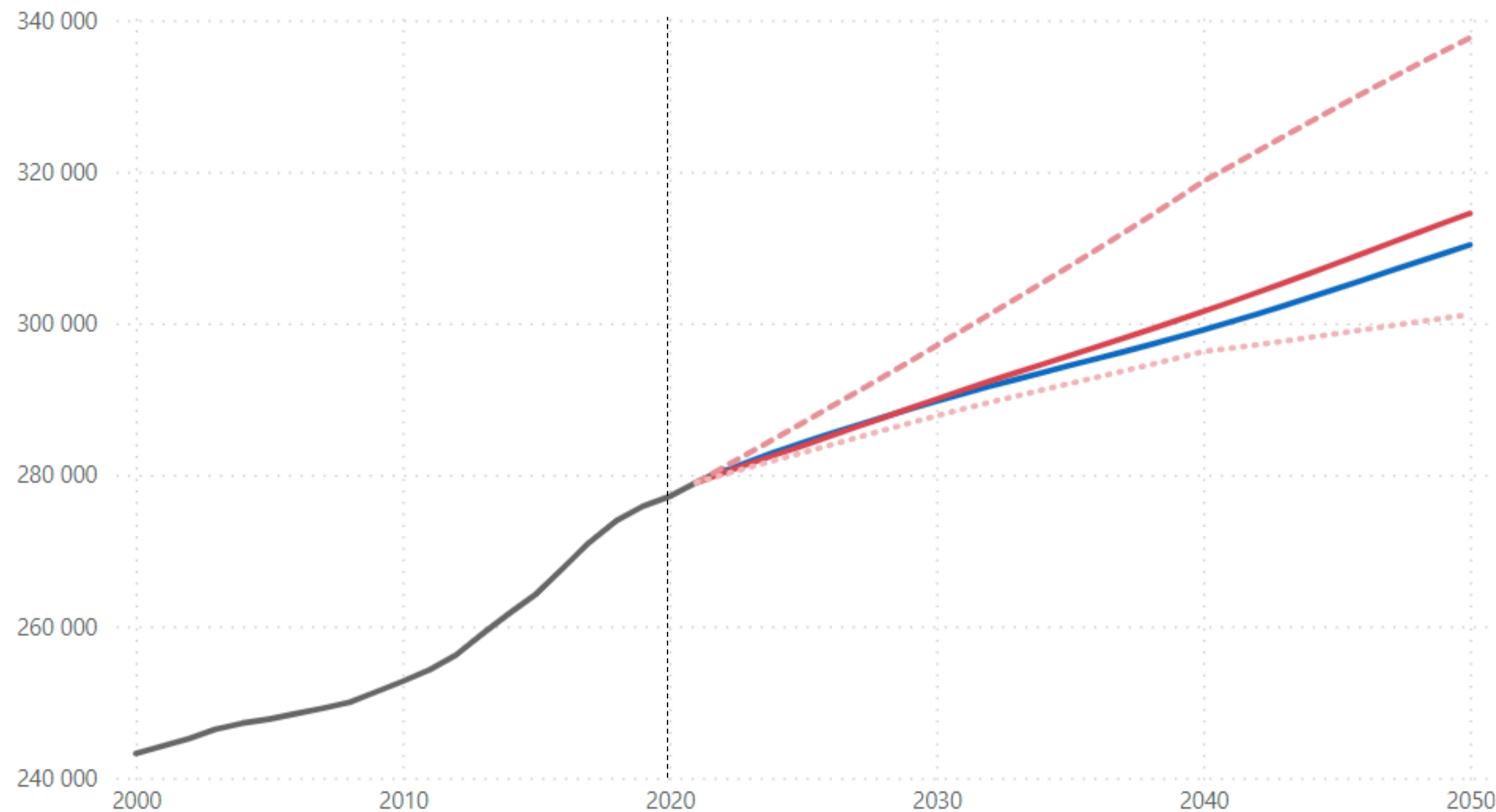

- ÖMS NUTS2 förväntas växa med ca 150 000 personer till år 2040 och en total folkmängd på 1,9 miljoner människor.

Olika framskrivningsalternativ för Västmanland

Folkmängd och olika framskrivningar

Prognos ● Folkmängd ● SCB_2022 ● ÖMS_BAS ● ÖMS_HÖG ● ÖMS_LÅG

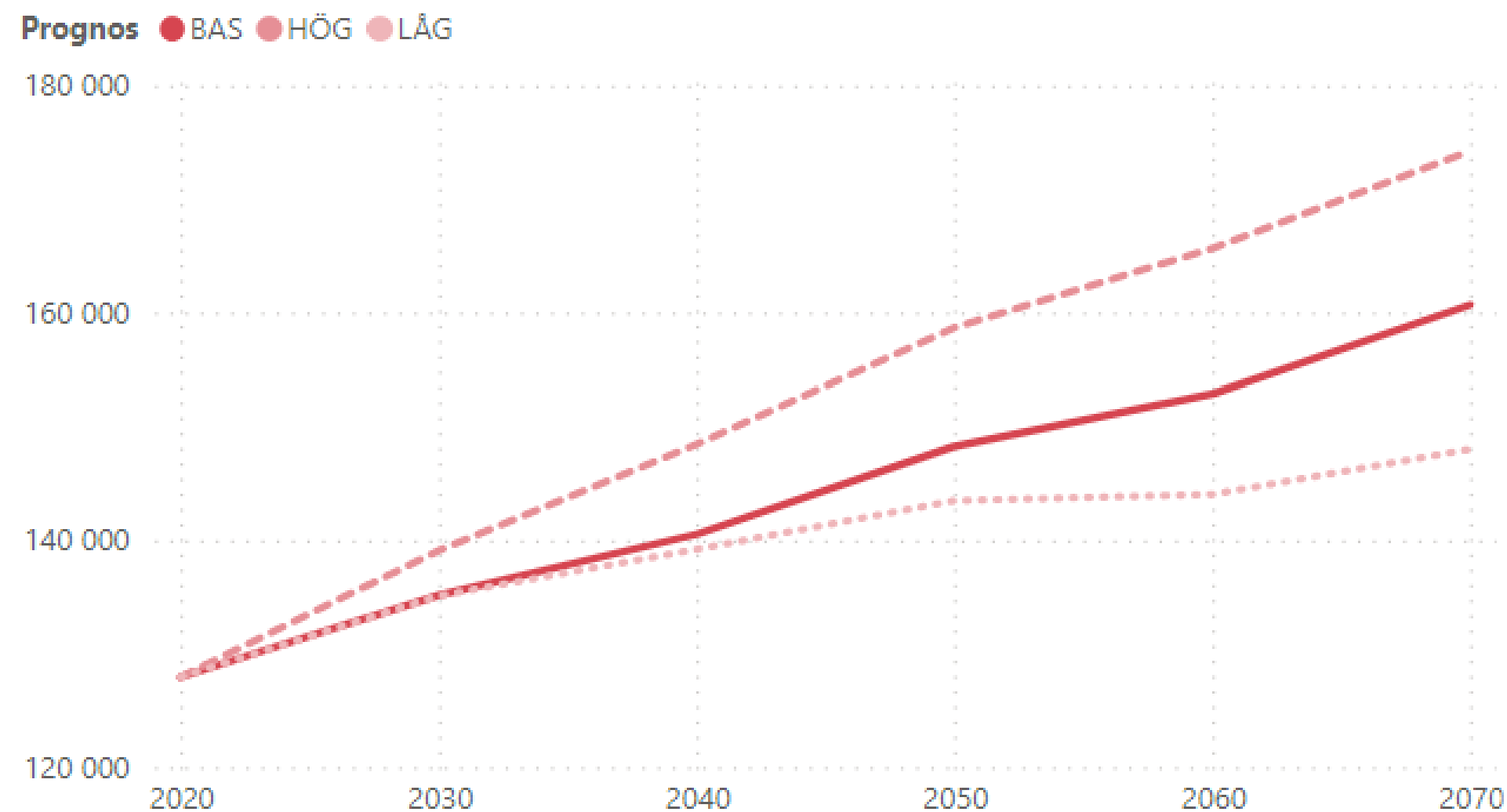

[obs: bruten skala]

- Folkmängden i Västmanland förväntas öka från dagens 280 000 personer till ca 302 000 år 2040 och 315 000 år 2050 i basalternativet.
- Som jämförelse visas hög- och lågalternativ från WSP:s framskrivning samt SCB:s senaste regionala befolkningsprognos.
- Befolkningsframskrivningarna finns även på kommunnivå.

Sysselsatt nattbefolkning i framskrivningen

Sysselsatt nattbefolkning, olika prognosalternativ

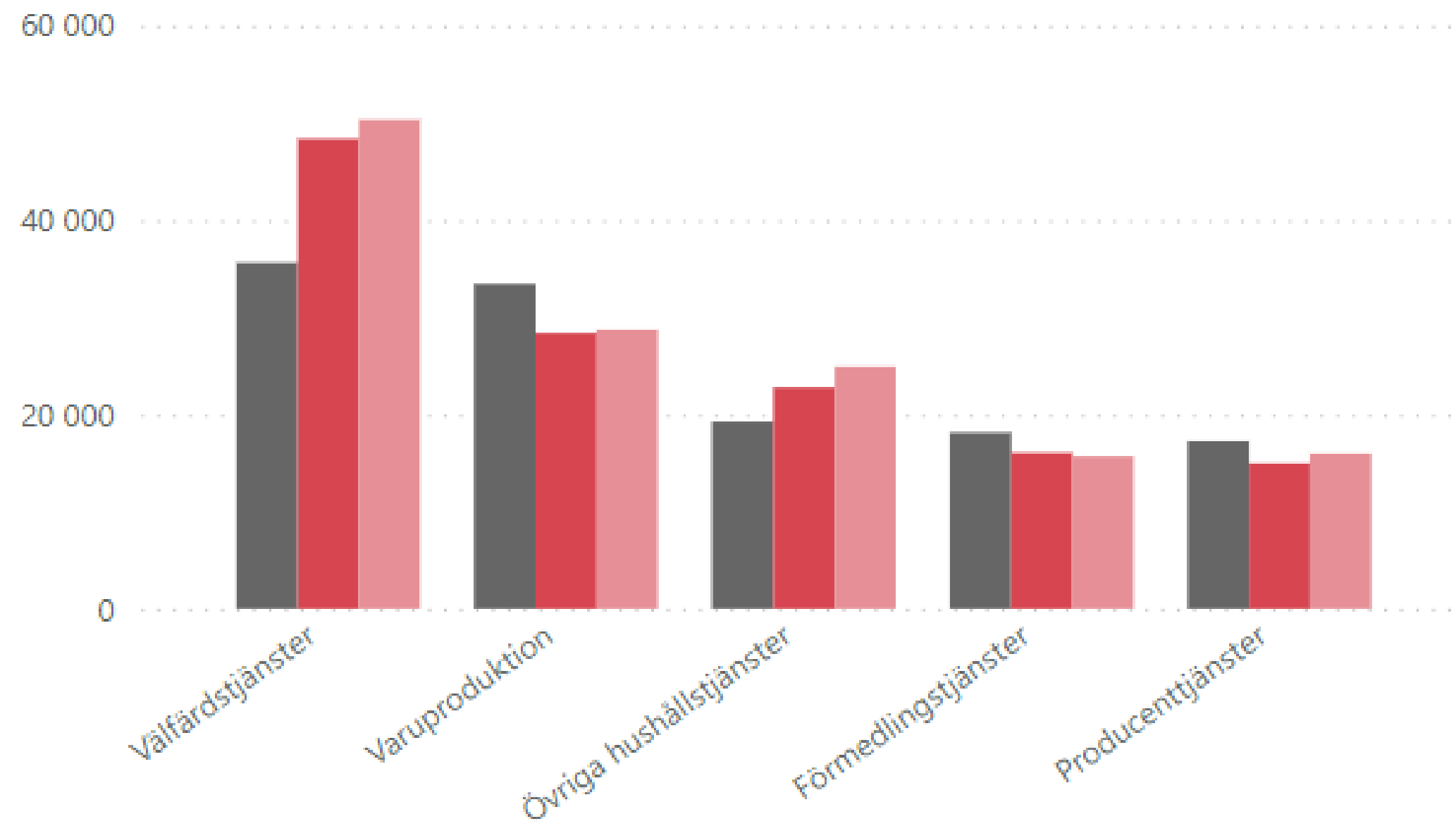
[obs: bruten skala]

- År 2020 hade Västmanland en sysselsatt nattbefolkning på totalt 128 000 personer (16-74 år).
- År 2030 förväntas nattbefolkningen i länet öka till ca 135 200 personer (+6%) och till 148 300 personer år 2050 (+16%) i basalternativet.
- I högalternativet är den sysselsatta nattbefolkningen ca 4 000 personer fler år 2030 och ca 10 000 personer fler år 2050 jämfört med basalternativet.
- I lågalternativet är ca 5 000 färre personer sysselsatta år 2050 jämfört med basalternativet.

Stor ökning inom välfärdstjänster enligt framskrivningen

Sysselsatt dagbefolkning efter bransch (aggregat) vid olika tillfällen

År ● 2019 ● 2030 ● 2040

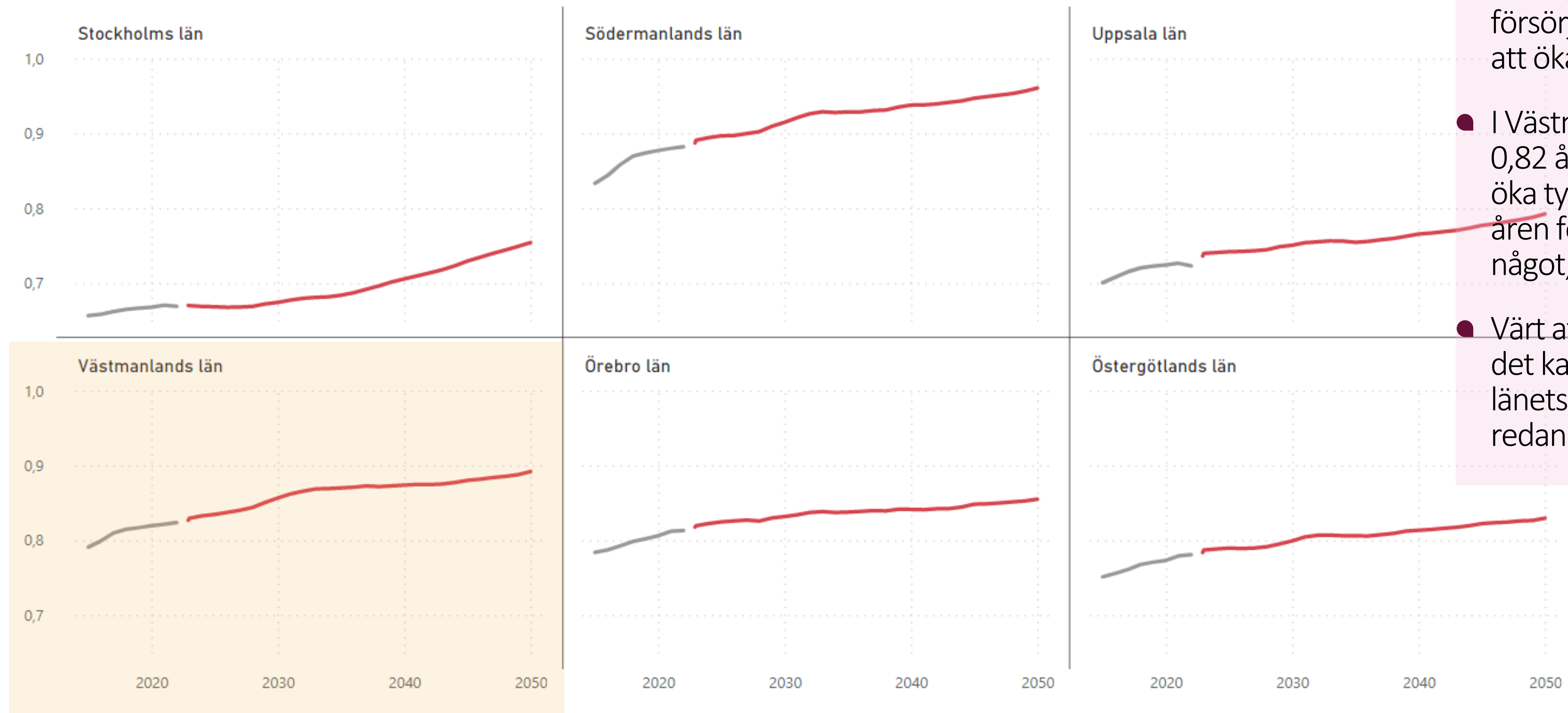

- Branschaggregatet "välfärdstjänster" förväntas ha störst behov av arbetskraft de kommande åren. I korthet avser det vård & omsorg och utbildning. År 2019 var drygt 35 000 personer sysselsatta här och år 2030 förväntas det vara drygt 48 000 personer.
- Ökningen fram till år 2030 motsvarar 35%. På längre sikt, fram till år 2050, ökar behovet med ytterligare 12%.
- Bland de övriga branschaggregaten ökar "övriga hushållstjänster" som innefattar allt från hotell och restaurang till fastighetsskötsel och renhållning.
- Sysselsättningsbehovet förväntas minska tydligast inom "varuproduktion" som avser tillverkning, byggindustri, maskinindustri mm.

Demografisk försörjningskvot i framskrivningen

Försörjningskvot 2015-2022 och enligt BAS-alternativ 2022-2050

Faktisk/prognos ● Faktisk ● Prognos

[obs: bruten skala]

- Antal yngre och äldre per 100 personer i arbetsför ålder (20-64 år), den sk. demografiska försörjningskvoten kommer att öka i hela ÖMS.
- I Västmanland var kvoten 0,82 år 2022. Den förväntas öka tydligast de närmaste tio åren för att sedan plana ut något, strax under 0,9.
- Värt att komma ihåg är att det kan se väldigt olika ut i länets kommuner, där några redan idag har en kvot runt 1.

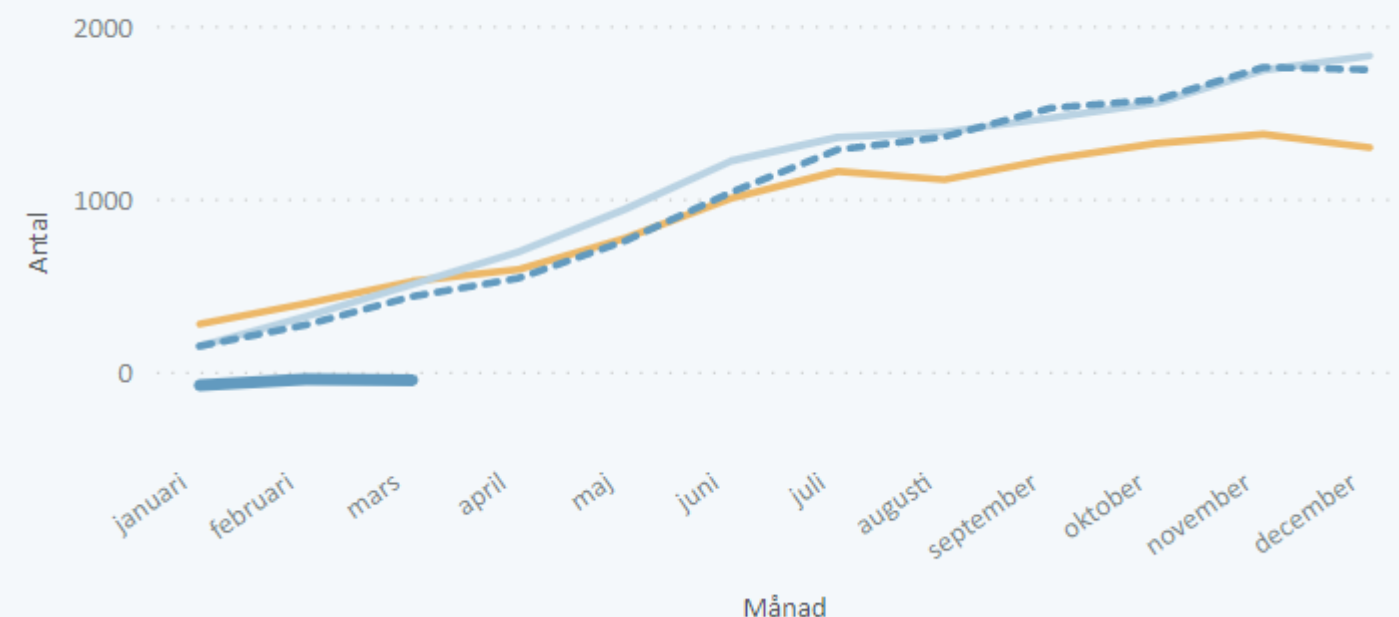
Befolkningsförändringar under 2023

- Folkmängden har ökat i Västerås och Kungsör - befolkningsminskning hittills under året i alla andra kommuner i länet.
- Det är främst ett resultat av lägre flyttnetto mot övriga landet och låga födelseöverskott.

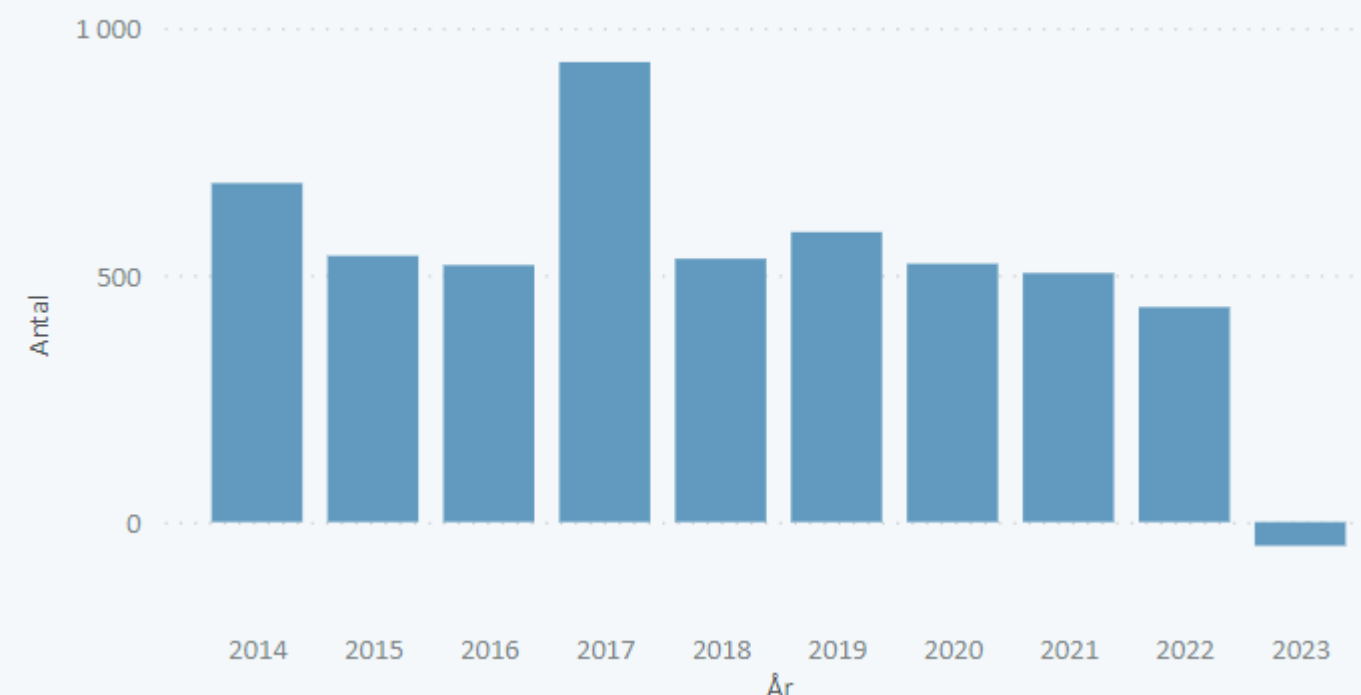
Folkmängdens utveckling januari-mars 2023

Västmanland

År 2020 2021 2022 2023

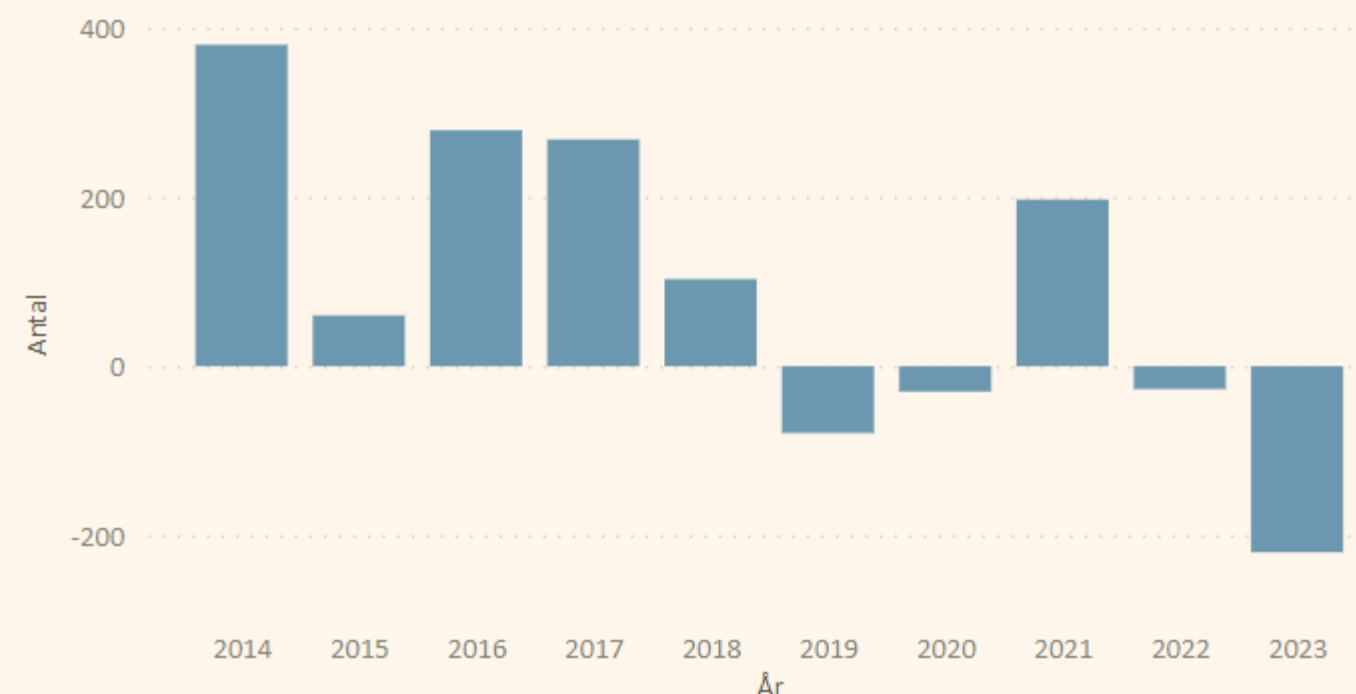
Summerad förändring till och med aktuell månad

Västerås

Övriga länet

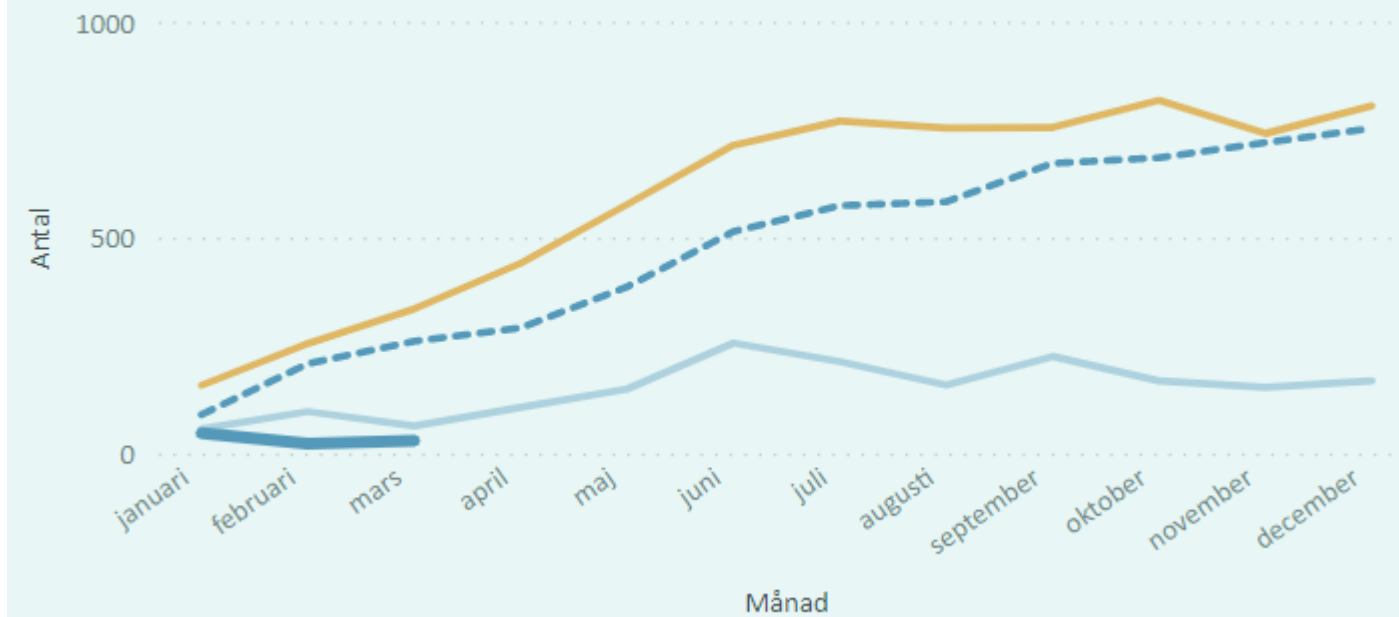
- Hittills under 2023 har folkmängden minskat i länet, - 48 personer totalt.
- Som diagrammen visar är det relativt ovanligt med en sådan start på året. Framförallt är det inrikes flyttningar som påverkat (se nästa bild).
- I Västerås har folkmängden ökat med drygt 170 personer och i övriga länet motsvarar minskningen 220 personer.

Inrikes flyttningsnetto

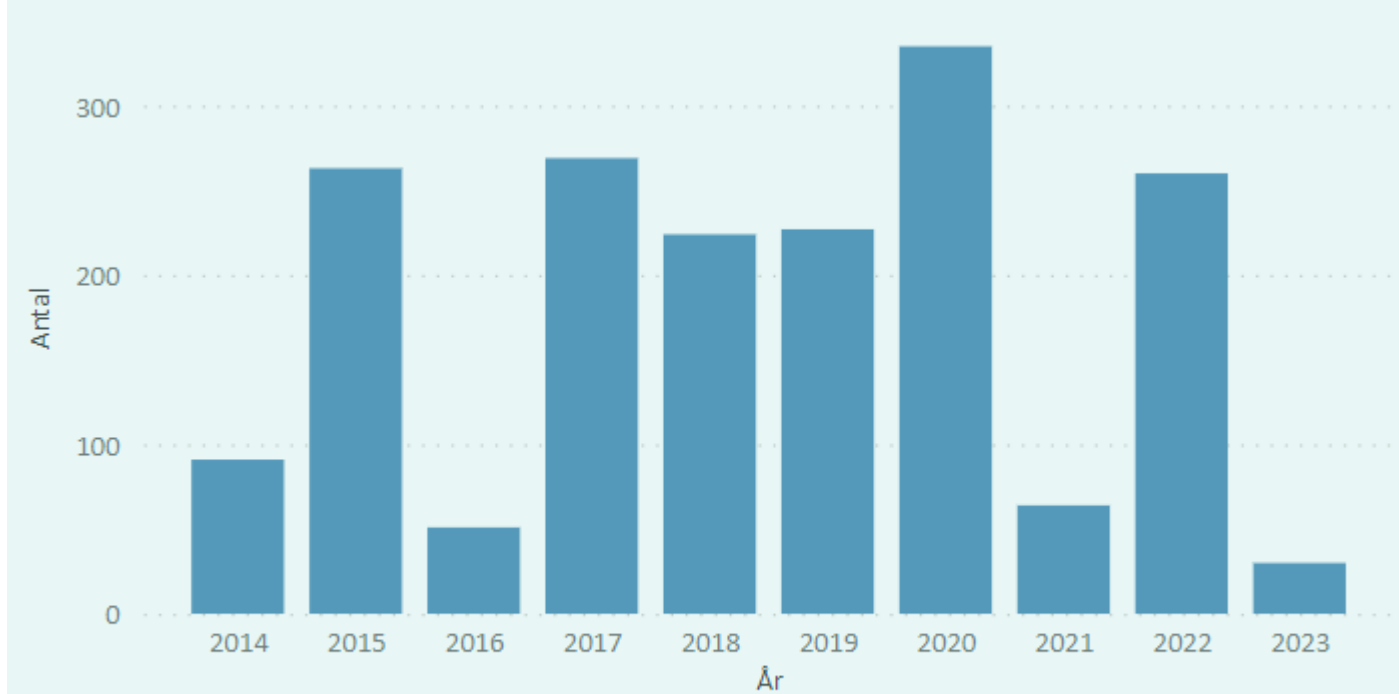
- Skillnaden mot tidigare år är främst att flyttnettot mot övriga Sverige har minskat. I Västerås är det fortfarande positivt, dock betydligt lägre än tidigare och i övriga kommuner är nettot negativt (fler flyttar ut än in).

Västerås
Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

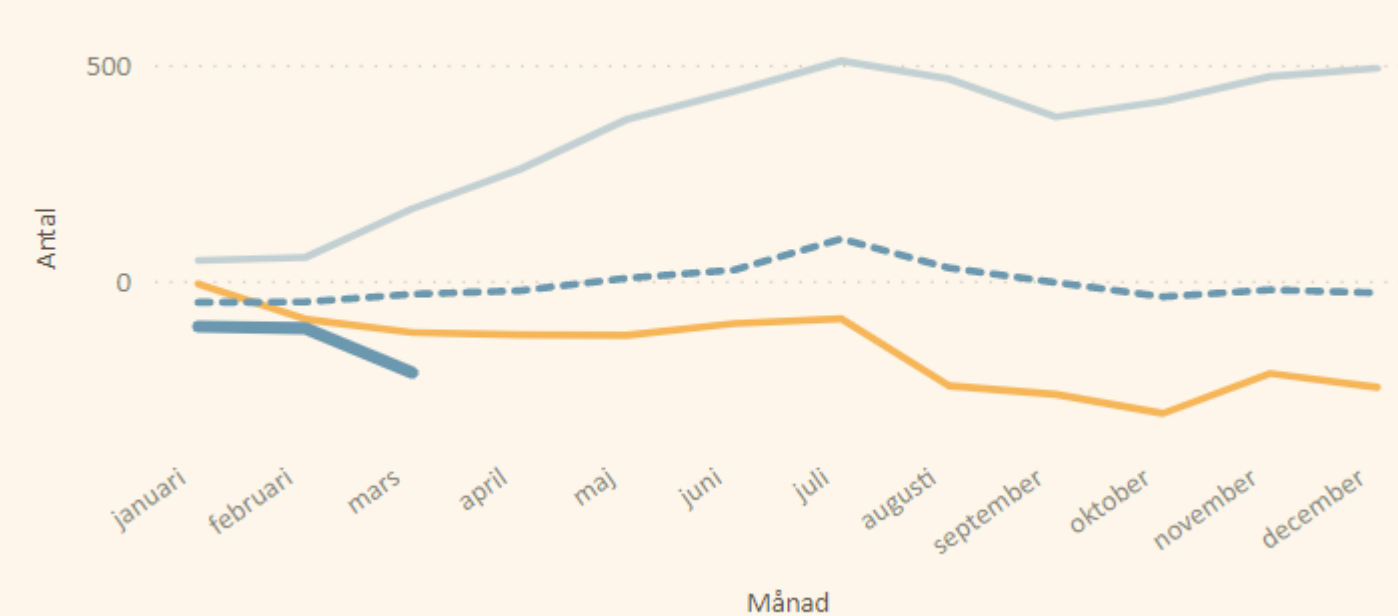

flyttningsöverskott inrikes totalt

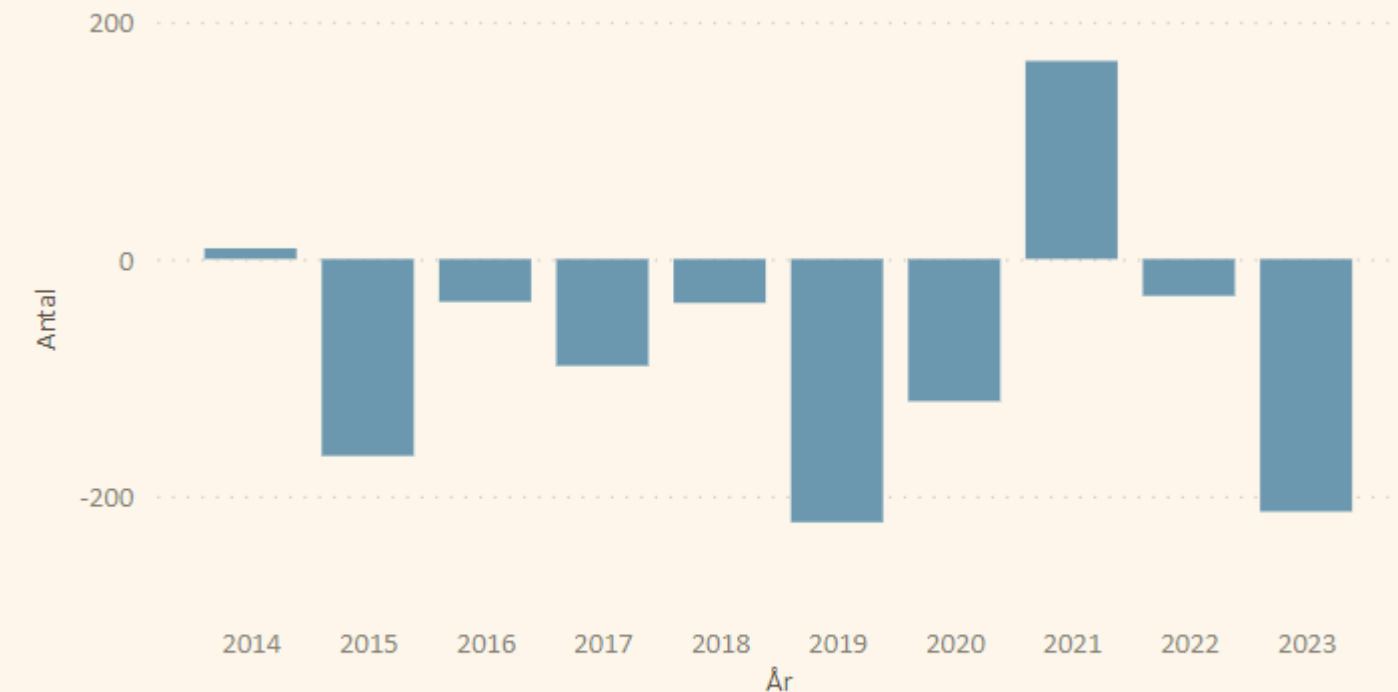
Övriga länet

Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

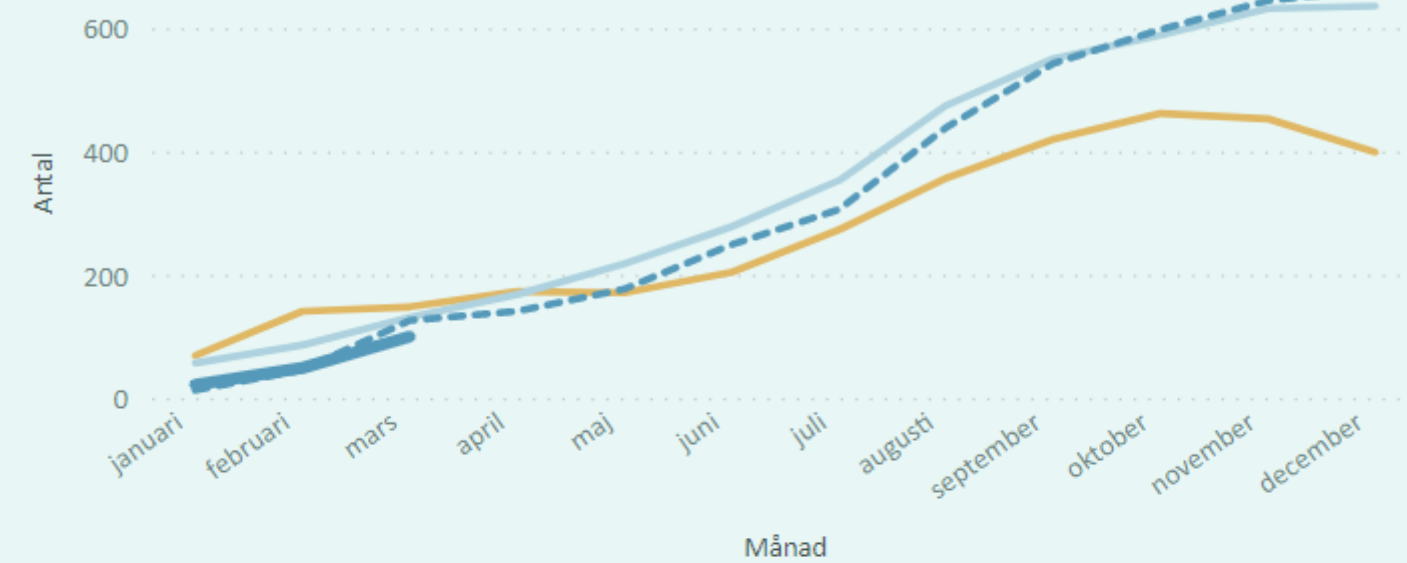
flyttningsöverskott inrikes totalt

Utrikes flyttningsnetto

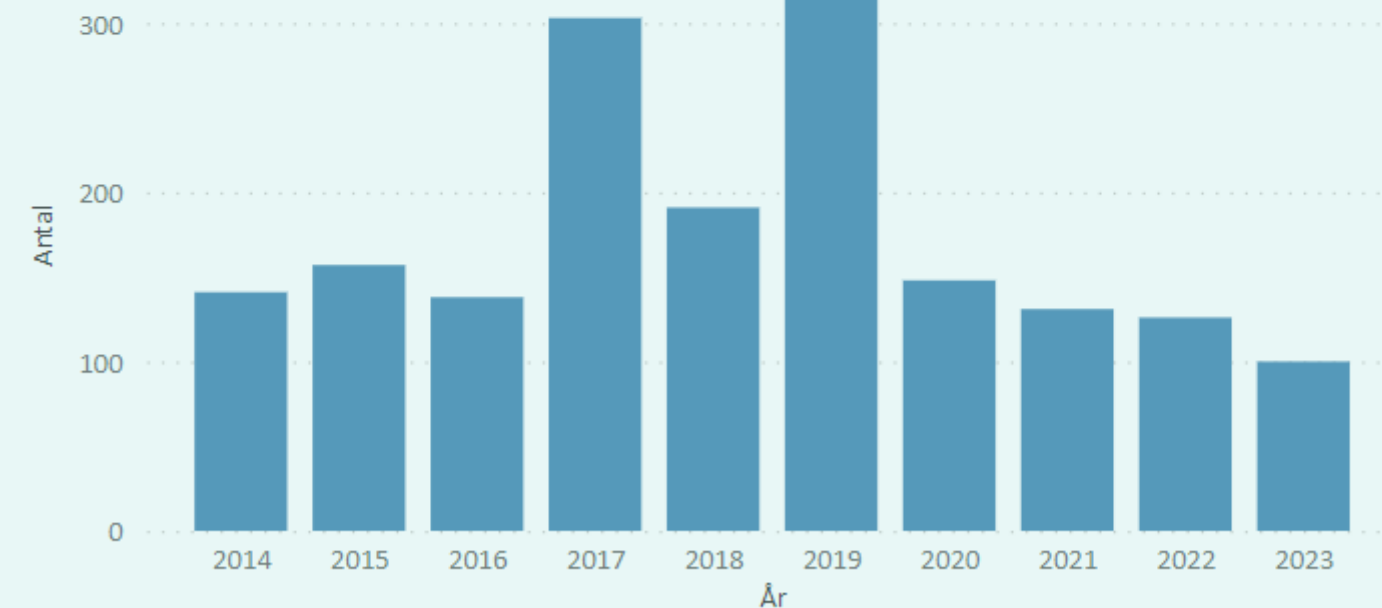
Västerås

Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

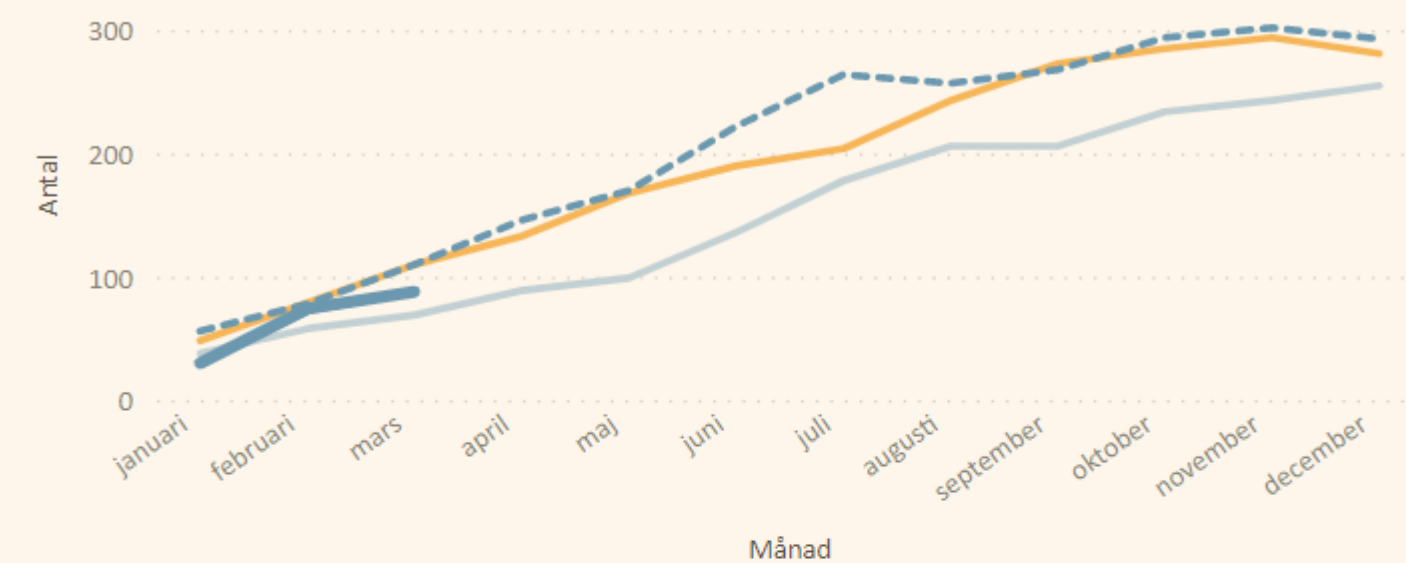
invandringsöverskott

- Migrationsnettot är på liknande nivå som de närmast föregående åren i både Västerås och övriga länet.

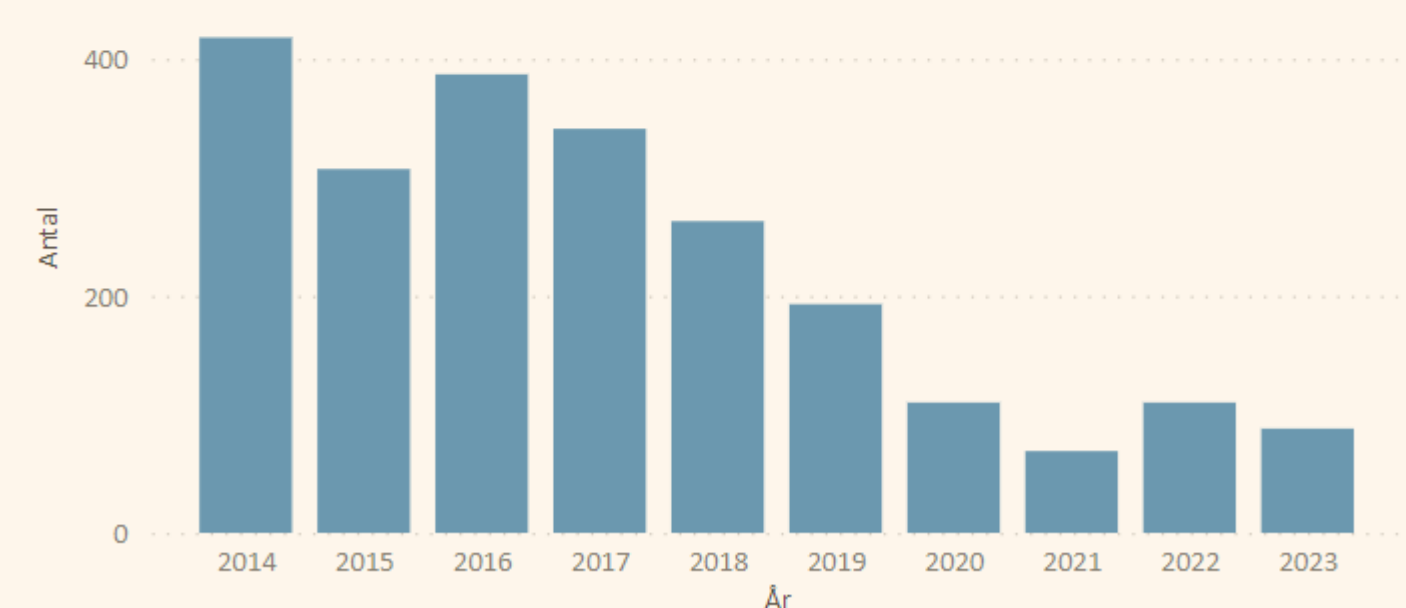
Övriga länet

Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

invandringsöverskott

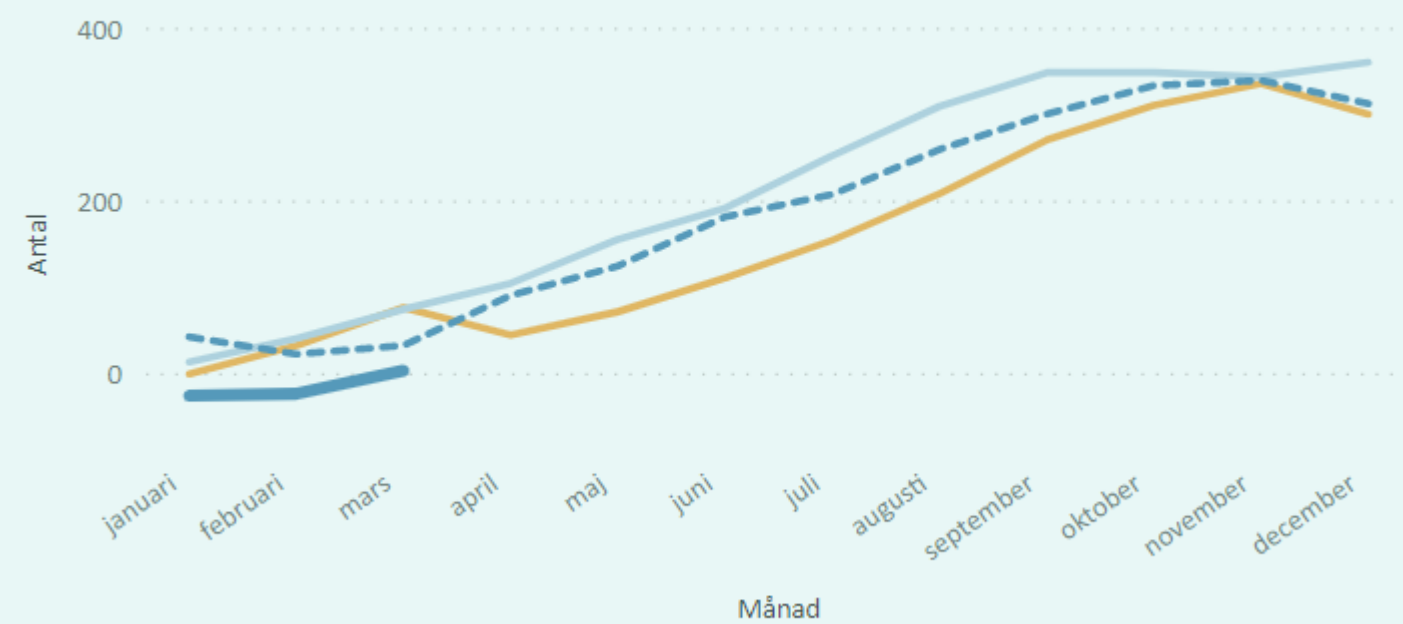
Födelseöverskott

- Födelseöverskottet är fortfarande positivt men mycket lågt i Västerås, främst orsakat av färre födda än föregående år. I övriga länet är födelsenettot rekordlångt, orsakat av både färre födda och av fler avlidna.

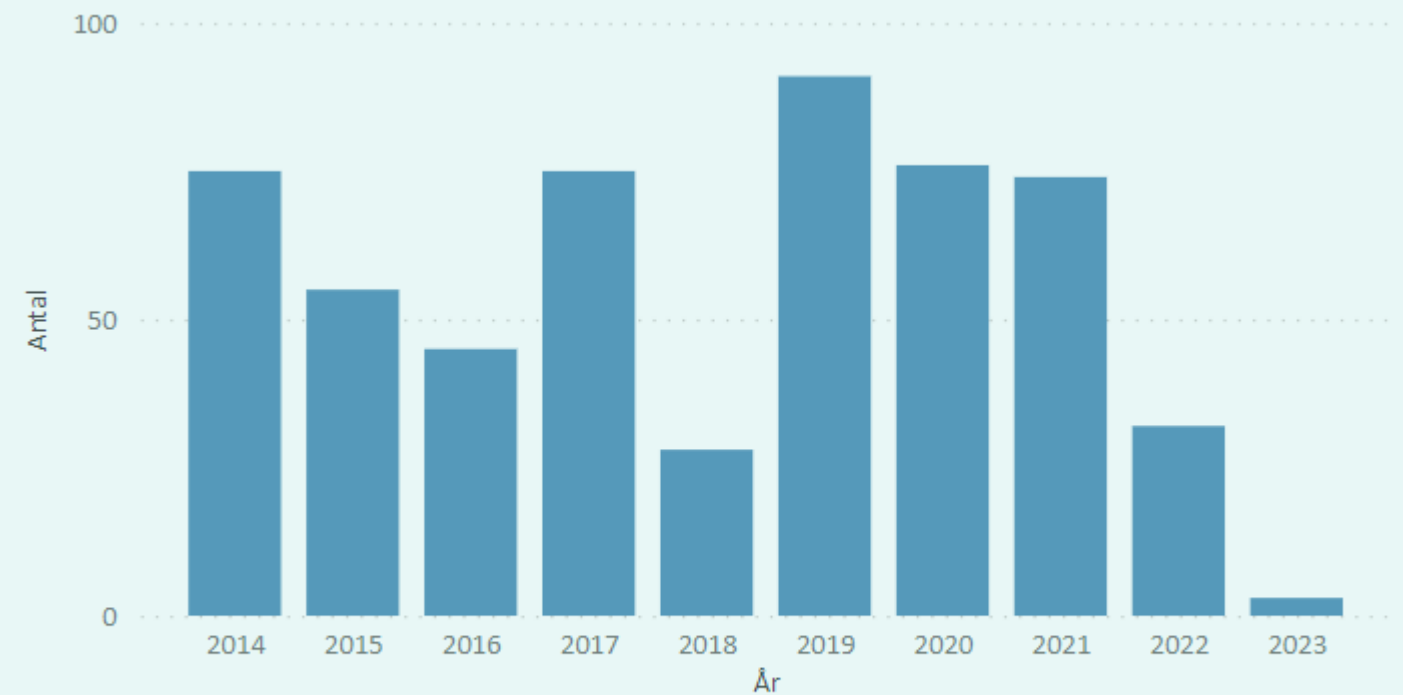
Västerås

Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

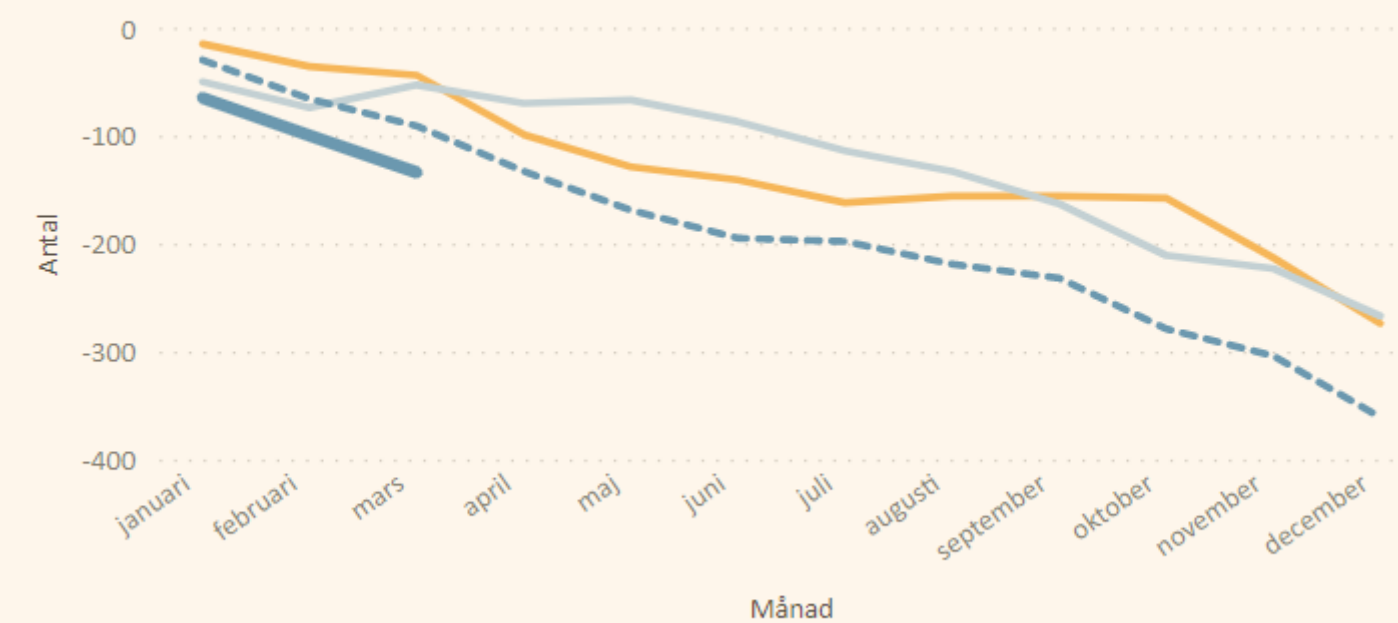

födelseöverskott

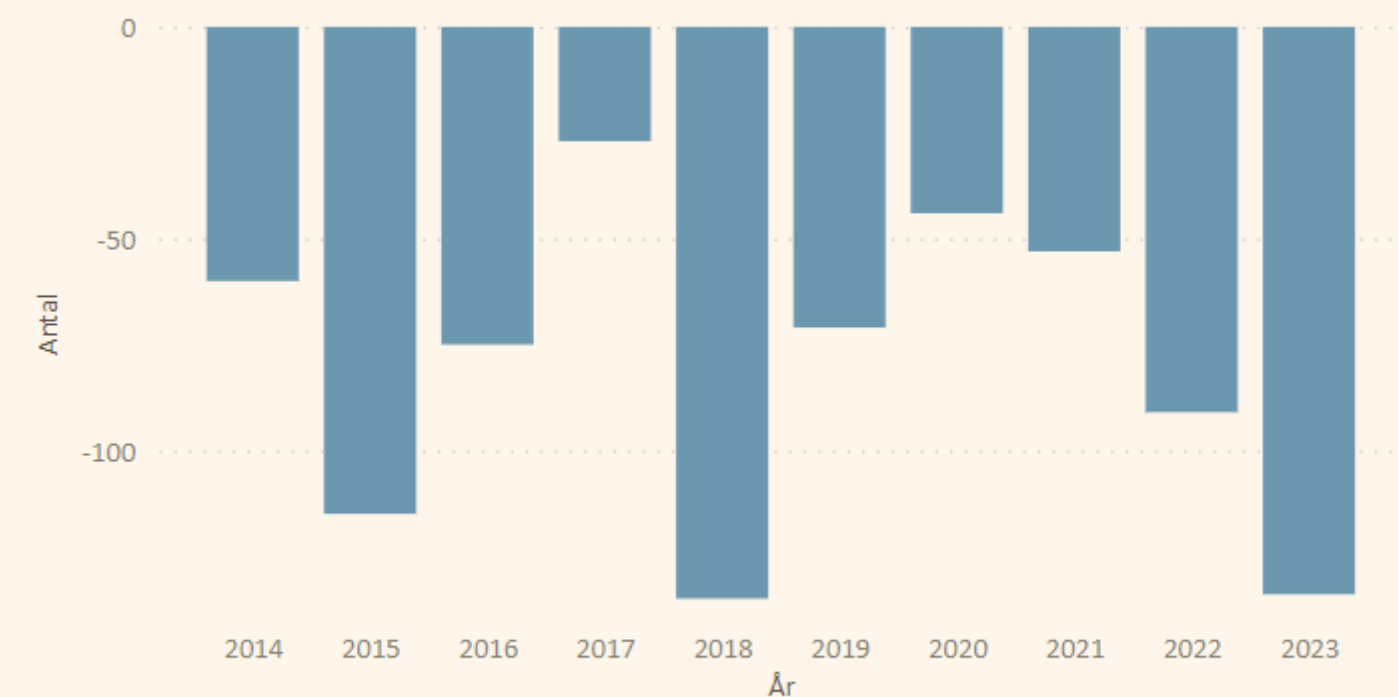
Övriga länet

Löpande förändring under året

År 2020 2021 2022 2023

Summerad förändring till och med aktuell månad

födelseöverskott